

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Östtimors nya regering

Regeringsbildningen ledde till våld och en ny koalition under ledning av Xanana Gusmão. Som ledare för parlamentets största parti fick han först uppdraget av president Taur Matan Ruak. Utan egen majoritet var Gusmão tvungen att få till stånd en koalition och det blev med PD och Frente Mudança.

När den förra koalitionsregeringen bildades kände Fretilin, som största parti, sig förbigånget och betraktade regeringen som "olaglig". Så icke den här gången.

Många talade efter valet om möjligheten att bilda en stor koalition mellan CNRT och Fretilin, en enhetsregering för att få fart på utvecklingen, och inom Fretilin hade många förhoppningar om en inbjudan till koalitionsförhandlingar. Andra varnade för att detta skulle minska den parlamentariska kontrollen av regeringen och leda till ökad korruption. Och korruption är ju ett av Östtimors stora problem.

Den 15 juli, en vecka efter valet, höll CNRT en stor konferens i Dili för att diskutera regeringsbildningen. Gusmão lade fram tre alternativ: att CNRT går i opposition, att CNRT och Fretilin bildar regering och att CNRT bildar regering tillsammans med PD och Frente Mudança. Men han sade också att han inte ville ha en

koalition med Fretilin, ty det skulle ge en svag opposition.

Efter konferensen var det klart att den bestämt sig för att försöka bilda en koalition med det nya parlamentets två små partier, PD och Frente Mudança.

En parlamentsledamot från Fretilin, Estanislau da Silva, sade att han inte var besviken över konferensens beslut. "Vi skulle ha velat bidra", sade han. "Vi har erfarenhet. Men det är deras beslut."

På kvällen efter konferensen bröt oroligheter ut i Hera utanför Dili. Ungdomar kastade sten på bilar och ett antal bilar brändes. En ung man sköts till döds av polisen. Våldet utlöstes av några uttalanden under den i TV direktsända konferensen, som av anhängare till Fretilin ansågs som djupt stötande.

Efter att presidenten den 25 juli godkände att koalitionen mellan CNRT, PD och Frente Mudança bildar regering förhandlades den fram och installerades den 8 augusti. Formellt kallas den nya regeringen för den femte konstitutionella regeringen. Den har fler medlemmar än den förra regeringen, 17 ministrar, 11 vice ministrar och 25 statssekreterare. Utöver medlemmar ur de tre koalitionspartierna, så ingår ett antal oberoende medlemmar, fast några av dem är i själva verket medlemmar

Fortsättning på sidan 5

Fortsättning från sidan 1

av partier som inte fått plats i det nya parlamentet.

Enligt vissa uppgifter hade Xanana Gusmão föreslagit en kvinna som försvarsminister, men president Taur Matan Ruak, som ju var överbefälhavare tidigare, hade protesterat, varför Cirilo José Cristovão blivit försvars- och säkerhetsminister. I den förra regeringen var det premiärministern som också var försvars- och säkerhetsminister.

Här kan vi tillägga att av de nio medlemmarna i parlamentets försvars-, säkerhets- och utrikeskommitté, kommitté B, är tre kvinnor och en av dessa, Maria Lurdes Martins de Sousa Bessa, är ordförande.

Xanana Gusmão är premiärminister igen, Emília Pires är fortsatt finansminister och José Luis Guterres utrikes- och samarbetsminister. Ny justitieminister, efter att den förra dömts för maktmissbruk, är Deonísio Babo, CNRT:s generalsekreterare. Jorge Teme från Frente Mudança är ny minister för statsförvaltningen.

I bland annat veckotidningen *Tempo Semanal* framfördes kritik mot den nya regeringens sammansättning dels för att den är för stor, dels för att flera av ministrarna är släkt.

I sitt installationstal i parlamentet sade Xanana Gusmão att den nya regeringen kommer att fortsätta att förverkliga de program och reformer som påbörjades av den förra regeringen. Han sade också att "den verkliga rikedom hos vår nation är vårt folk och därför är det en nyckelfråga att maximera hälsa, utbildning, kultur och livskvalitet för timoreser för att skapa en rättvis och framåtsträvande stat". Och förtydligade detta med att "investera i förbättringar på två nyckelområden, hälsovård och utbildning". Gusmão talade också om investeringar i infrastrukturen för att tillhandahålla el 24 timmar om dygnet alla dagar för alla timoreser samt om utveckling av sydkusten för en bas för olje- och gasindustrin.

Den nya regeringens program, som alltså bygger på

den strategiska utvecklingsplanen för tiden fram till 2030, antogs av parlamentet den 14 september efter tre dagars debatt. Programmet är tillgängligt på internet från <http://timor-leste.gov.tl/?cat=32&lang=en>.

Ur Gusmãos tal i FN:s generalförsamling den 25 september citerar vi gärna några stycken avseende den nya regeringens ståndpunkter.

”Idag har vi en plan, en vision, ett mål - att omvandla Östtimor från ett låginkomstland till ett mellaninkomstland 2030. Vi vill bli ett välmående och tryggt land med en frisk och utbildad befolkning med kvalificerade anställningar för alla.

Men på kort sikt, 2015, kommer Östtimor inte att uppfylla millenniemålen. För närvarande är Östtimors största utmaning att bekämpa fattigdom - en utmaning som vi delar med över en miljard människor på vår planet.

Tyvärr så lever omkring 20% av världens befolkning under extrema fattigdomsförhållanden. Hunger och brist på tillgång till vatten kommer att förbli oöverstigliga utmaningar. Mödrar och barn i hela världen kommer också fortsättningsvis att tragiskt nog dö på grund av bristande tillgång till även de mest grundläggande behoven.

Olyckligtvis är detta de aktuella förutsägelseerna för 2015.

Så det var mycket lämpligt av Förenta Nationernas generalsekreterare att skapa en högnivåpanel för att hjälpa till att sätta upp nya riktlinjer för tiden efter 2015. Jag måste erkänna att jag är stolt över att se en timoresisk kvinna, vår finansminister Emília Pires, förtjänstfullt utsedd till medlem av panelen.”

Tommy Pollák